

Межгосударственное образовательное учреждение высшего образования
«Белорусско-Российский университет»

Кафедра «Гуманитарные дисциплины»
(наименование)

Фонд оценочных средств

по дисциплине БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)
(наименование)

Специальность 1-36 01 04 Абсталяванне і тэхналогіі высокаэфектыўных працэсаў
апрацоўкі матэрыялаў
(код и наименование специальности)

Направление специальности _____
(код и наименование направления специальности)

Специализация _____
(код и наименование специализации)

Кваліфікацыя інжынер

Форма обучения
очная

Фонд оценочных средств предназначен для контроля знаний обучающихся по специальности 1-36 01 04 Абсталяванне і тэхналогіі высокаэфектыўных працэсаў апрацоўкі матэрыялаў по дисциплине «Беларуская мова (прафесійная лексіка)», учебная программа учреждения высшего образования рег. № УД- 584/р от «24» 06. 2019 г.

Фонд оценочных средств рассмотрен и утвержден на заседании кафедры

«Гуманитарные дисциплины» протокол № 6 от «27» 12. 2021г.

(наименование кафедры)

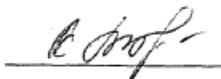
Заведующий кафедрой
кандидат исторических наук, доцент

Н.Н. Рытова

Исполнители

ст. преподаватель

В.В. Панежа

СОГЛАСОВАНО:

Декан машиностроительного факультета
кандидат технических наук, доцент

Д.М. Свирепа

Зав. кафедрой «ТМ»

В.М. Шеменков

1 Пералік ацэначных сродкаў

Для вызначэння якасці засваення навучэнцамі вучэбнага матэрыялу па дысцыпліне выкарыстоўваюцца наступныя ацэначныя сродкі:

№ п/п	Ацэначныя сродкі	Кароткая характарыстыка ацэначнага сродка
1	Вуснае апытванне	Сродак кантролю засваення вучэбнага матэрыялу тэмы, арганізаваны як частка навучальнага занятку ў выглядзе пытання-адказу выкладчыка з навучэнцам. Можа быць праведзены ў форме спецыяльнай гутаркі выкладчыка са студэнтам на тэмы, звязаныя з вывучаемай дысцыплінай, для выяўлення аб'ёму ведаў навучэнцаў па пэўным раздзеле, тэме, праблеме і г.д.
2	Кантрольная работа	Пісьмовая работа, якая выконваецца па дысцыплінах (модулях), у рамках якой вырашаюцца канкрэтныя задачы або раскрываюцца пэўныя пытанні з мэтай ацэнкі якасці засваення студэнтамі асобных, найбольш важных раздзелаў, тэм і праблем вывучаемай дысцыпліны, умення вырашаць канкрэтныя тэарэтычныя і практычныя задачы.
3	Рэферат	Кароткі выклад у пісьмовым выглядзе атрыманых вынікаў тэарэтычнага і практычнага аналізу пэўнай навуковай (навучальна-даследчай) тэмы, у рамках якой аўтар раскрывае сутнасць доследнай праблемы, прыводзіць розныя пункты гледжання, а таксама ўласныя погляды на яе.

2 Пералік кампетэнцый з указаннем этапаў іх фарміравання ў працэсе асваення дысцыпліны

Фарміруемыя кампетэнцыі	Запланаваныя вынікі навучання па дысцыпліне, якія характарызуюць этапы фарміравання кампетэнцый	Віды ацэначных сродкаў
УК -5 Валодаць базавымі навыкамі камунікацыі ў вуснай і пісьмовай формах на дзяржаўных і замежных мовах для рашэння задач міжасабовага і міжкультурнага ўзаемадзеяння.	Ведаць: - асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення: правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня, дарэчнасць, багацце і выразнасць; - асноўныя стылі літаратурнай мовы; - адметныя рысы афіцыйна-дзелавога і навуковага стыляў;	Апытванне
	Умець: - характарызаваць спецыфіку выкарыстання камунікатыўных якасцей маўлення ў розных стылях; - прымяняць варыянтныя моўныя сродкі ў вуснай і пісьмовай мове; - будаваць маналог, весці дыялагічныя гаворкі;	Кантрольная работа Рэферат

Фарміруемыя кампетэнцыі	Запланаваныя вынікі навучання па дысцыпліне, якія характарызуюць этапы фарміравання кампетэнцый	Віды ацэначных сродкаў
	Валодаць: - правіламі маўленчага этыкету; - тэрміналогіяй прафесійнай лексікі сучаснай беларускай мовы, тэхнікай перакладу на беларускую мову навуковых тэкстаў.	Кантрольная работа Рэфэрат

3 Тыповыя кантрольныя заданні і іншыя матэрыялы, неабходныя для ацэнкі запланаваных вынікаў навучання па дысцыпліне (ацэначныя сродкі). Апісанне паказчыкаў і крытэрыяў ацэньвання кампетэнцый, апісанне шкал ацэньвання.

Пытанні для вуснага апытвання 1:

Тэма 1 Мова і соцыум.

- 1.1 У якіх значэннях ужываецца слова “мова”?
- 1.2 Якія функцыі выконвае мова?
- 1.3 Чым адрозніваюцца паміж сабой паняцці “мова” і “маўленне”?

Тэма 2 Беларуская мова і яе месца ў моўнай супольнасці свету.

- 2.1 Колькі моў існуе ў свеце? Як яны класіфікуюцца?
- 2.2 У якую моўную сям’ю, групу і падгрупу ўваходзіць беларуская мова?
- 2.3 Што такое “мёртва мова”?

Тэма 3 Гістарычныя этапы фарміравання і развіцця беларускай мовы.

- 3.1 Чым адметны агульнаўсходнеславянскі перыяд?
- 3.2 Якія падзеі ўплывалі на развіццё мовы ў перыяд з XIV да XVIII ст.?
- 3.3 Як развівалася беларуская мова ў перыяд з XIX па XXI ст.?

Тэма 4 Сучасная моўная сітуацыя на тэрыторыі Беларусі.

- 1.1 Раскрыць паняцце “білінгвізм”.
- 1.2 У якіх аспектах вивучаецца білінгвізм?
- 1.3 Чым абумоўлена спецыфіка білінгвізму ў Беларусі?

Тэма 5 Моўная інтэрферэнцыя і яе віды.

- 1.1 На якіх узроўнях мовы адбываецца інтэрферэнцыя?
- 1.2 Чым адрозніваецца інтэрферэнцыя ад трасянкі?
- 1.3 Якім чынам сэння можна павысіць прэстыж беларускай мовы?

Тэма 6 Фанетычныя асаблівасці беларускай мовы.

- 1.1 Што такое літаратурная норма?
- 1.2 Якія асноўныя правілы вымаўлення галосных гукаў?
- 1.3 Якія асноўныя правілы вымаўлення зычных гукаў і іх спалучэнняў?

Тэма 7 Марфалагічныя асаблівасці беларускай мовы.

- 1.1 Чым абумоўлены цяжасці пры вызначэнні катэгорыі роду, ліку назоўнікаў у беларускай мове?
- 1.2 Ад чаго залежыць выбар канчаткаў і варыянтнасць канчаткаў у пэўных склонах?
- 1.3 Як утвараюцца ступені параўнання прыметнікаў у беларускай мове?
- 1.4. У чым адметнасць ужывання лічэбнікаў і займеннікаў?

1.5. Як павінны перакладацца дзеепрыметнікі ў беларускай мове?

1.6. Як утвараюцца дзеепрыслоўі ў беларускай мове?

Тэма 8 Сінтаксічныя асаблівасці беларускай мовы.

1.1 У чым выражаюцца асаблівасці дапасання ў беларускай мове?

1.2 У чым выражаюцца асаблівасці кіравання ў беларускай мове?

Пытанні для вуснага апытвання 2:

Тэма 9 Маўленчая камунікацыя.

1.1 Што ўваходзіць у паняцце “маўленчая камунікацыя”?

1.2 Як сацыяльнае асяроддзе ўплывае на маўленчую дзейнасць?

1.3 Што ўключае ў сябе паняцце “штучныя мовы”?

Тэма 10 Культура прафесійнага маўлення і яго камунікатыўныя якасці.

2.1 Што складае паняцце “культура маўлення”?

2.2 Якія камунікатыўныя якасці маўлення вылучаюцца?

2.3 У чым прычына лексічных памылак?

2.4 Што ўключае паняцце “службовы этыкет”?

Тэма 11 Лексічная сістэма беларускай мовы.

3.1 Якія тыпы лексічнага значэння існуюць?

3.2 Якія групы беларускай лексікі вылучаюць паводле паходжання?

3.3 Якія групы лексікі вылучаюцца паводле сферы выкарыстання?

3.4 Якія словы лічацца безэквівалентнымі?

3.5 Чаму ў мову трапляюць запазычаныя словы? Як адрозніць запазычанні?

3.6. Якія словы адносяцца да актыўнай і пасіўнай лексікі?

3.7 Чаму дыялектызмы, жарганізмы і спецыяльныя словы не ўваходзяць у асноўны лексічны фонд беларускай мовы?

Тэма 12 Беларуская лексікалогія і лексікаграфія.

3.1 Што вывучае лексікалогія лексікаграфія?

3.2 Якія асноўныя этапы развіцця прайшла беларуская лексікаграфія?

3.3 У межах якіх тэндэнцый развіваецца беларуская лексіка?

Тэма 13 Стылістычная дыферэнцыяцыя маўлення.

3.1 У чым заключаецца спецыфіка паняцця “стыль” у лінгвістыцы?

3.2 Якія асноўныя стылі можна вылучыць у беларускай мове?

Тэма 14 Беларуская навуковая тэрміналогія.

3.1 Як адбывалася фарміраванне беларускай тэрміналогіі?

3.2 Што складае аснову тэрміналогіі беларускай мовы?

3.3 Якія шляхі развіцця беларускай тэрміналогіі на сучасным этапе?

Тэма 15 Паняцце тэрмін. Спецыфіка тэрмінаў.

3.1 Як суадносяцца паняцці “тэрмін-прафесіяналізм”, “тэрмін-номен”?

3.2 Чым адрозніваюцца тэрміны ад агульнаўжывальных слоў?

3.3 Якімі асноўнымі прыкметамі надзелены тэрміны?

3.4 Якія групы тэрмінаў выдзяляюць паводле будовы (структуры)?

3.5 Якімі шляхамі ўзнікаюць уласныя і запазычаныя тэрміны?

3.6 Якімі спосабамі ўтвараюцца тэрміны?

Тэма 16 Навуковае маўленне.

- 3.1 Якія функцыі выконвае навуковы стыль?
- 3.2 Якія падстылі і жанры навуковага стылю вылучаюцца?
- 3.3 Як правільна скласці анатацыю, рэферат, рэцэнзію?

Тэма 17 Афіцыйна-справавая сфера маўлення.

- 3.1 Якія функцыі і рысы ўласцівы афіцыйна-справавому стылю?
- 3.2 Якія падстылі і жанры мае афіцыйна-справавы стыль?
- 3.3 На якія групы падзяляюцца службовыя дакументы?
- 3.4 З якіх частак складаюцца заява, рэзюмэ?

Кантрольная работа

Варыянт 1

1. Адкажыце на пытанні.

1. Якое месца займае мова ў жыцці грамадства, нацыі, асобнага чалавека?
2. Якія функцыі выконвае мова?
3. У чым заключаецца спецыфіка паняцця “мова” і “маўленне”?
4. Што азначае выраз “мёртвая мова”? Прывядзіце прыклады “мёртвых моў”.

2. Перакласці тэкст на беларускую мову. Выдзеліце тэрміны, назавіце іх прыметы. Выпішыце тэрміны, створаныя па мадэлі “прыметнік + назоўнік”. Складзіце з імі сказы. Знайдзіце ў тэксце складаныя тэрміны, утвораныя па іншых мадэлях, дапоўніце іх сваімі прыкладамі.

Примером вспомогательного хода может служить отвод режущего инструмента после обработки определенной поверхности в исходное положение для выполнения последующего рабочего хода. Время, затрачиваемое на выполнение вспомогательных ходов, входит в состав вспомогательного времени технологической операции. Для того чтобы иметь возможность обработать заготовку, ее нужно установить и закрепить в приспособлении на столе станка или другом виде оборудования. Процесс придания требуемого положения и закрепления заготовки, детали в приспособлении, на столе станка и другом виде оборудования получил название установка.

3. Выпісаць з перакладзенага тэксту прыклады слоў, у якіх ёсць аэванчэнне і аглушэнне зычных. Падкрэсліць адпаведныя арфаграмы, ахарактарызаваць аэванчэнне і аглушэнне.

4. Выпісаць з перакладзенага тэксту словы і падкрэсліць арфаграмы, напісанне якіх заснавана на марфалагічным прынце правапісу.

5. Выпісаць з тэксту словы і падкрэсліць арфаграмы, напісанне якіх заснавана на фанетычным прынце правапісу.

6. Паставіць націскі ў словах.

Зманлівы, іскра, ільняны, індустрыя, казырны, спіна, камень, насуха, неадкуль, перачытаны.

7. З тэксту выпісаць тры мнагазначныя словы і з дапамогай тлумачальных слоўнікаў растлумачыць іх лексічнае значэнне.

8. Падабраць да запазычаных слоў беларускія адпаведнікі.

Афіша, вакантны, варыянт, экспарт, гармонія.

9. Пракляняць лічэбнікі, запісаўшы іх словамі.

3, 524

10. Знайсці і выправіць памылкі ў сказах (парушаны лексічныя або граматычныя нормы беларускай мовы).

- 1) Не забывайце ніколі падзякаваць сяброў за дапамогу і падтрымку.
- 2) Мы ўсе ліхаманкава шукалі дзейны спосаб выхаду са складанай вытворчай сітуацыі.
- 3) У кабінэце не хапае двух кніг Караткевіча.
- 4) Запіс быў зроблены сінімі чарніламі.
- 5) Бацька збіраўся пасадзіць каля варот невялікае дрэўка.
- 6) Дзве доўгіх касытвыбіваліся з-пад квяцістай хусткі.

Варыянт 2

1. Адкажыце на пытанні.

1. Якія асноўныя этапы можна адзначыць у гісторыі развіцця беларускай літаратурнай мовы?
2. Якія помнікі старабеларускага пісьменства вы ведаеце?
3. У якіх формах існуе беларуская нацыянальная мова?
4. Дайце вызначэнне паняццю “літаратурная мова”.
5. Назавіце і раскрыйце сутнасць нормаў беларускай літаратурнай мовы.

2. Перакладзіце тэкст на беларускую мову. Выдзеліце тэрміны, назавіце іх прыметы. Выпішыце тэрміны, створаныя па мадэлі “прыметнік + назоўнік”. Складзіце з імі сказы. Знайдзіце ў тэксце складаныя тэрміны, утвораныя па іншых мадэлях, дапоўніце іх сваімі прыкладамі.

Технологический процесс состоит из операций. Операция представляет собой законченную часть технологического процесса, выполняемую на одном рабочем месте. В организационном смысле операция является основной частью технологического процесса, для которой разрабатывают технологическую документацию и на которую распространяются нормирование, планирование и учет выпуска продукции. Необходимость подразделения технологического процесса на операции определяется физическими и экономическими причинами. К физическим причинам относится, например, невозможность обработки заготовки с шести сторон на одном рабочем месте или необходимость разделения предварительной и окончательной механической обработки заготовки, поскольку между ними должна быть проведена термическая обработка и т. п.

3. Выпісаць з перакладзенага тэксту прыклады слоў, у якіх ёсць азванчэнне і аглушэнне зычных. Падкрэсліць адпаведныя арфаграмы, ахарактарызаваць азванчэнне і аглушэнне.

4. Выпісаць з перакладзенага тэксту словы і падкрэсліць арфаграмы, напісанне якіх заснавана на марфалагічным прынце правапісу.

5. Выпісаць з тэксту словы і падкрэсліць арфаграмы, напісанне якіх заснавана на фанетычным прынце правапісу.

6. Паставіць націскі ў словах.

Бульбяны, дакумент, каталаг, квартал, адзінаццаць, баязь, лушчыць, малы, стары, хто-небудзь .

7. З тэксту выпісаць тры мнагазначныя словы і з дапамогай тлумачальных слоўнікаў растлумачыць іх лексічнае значэнне.

8. Падабраць да запазычаных слоў беларускія адпаведнікі.

Гіпербала, фрагмент, абсурд, імітацыя, кампетэнтны.

9. Праскланяць лічэбнікі, запісаўшы іх словамі.

865, абодва.

10. Знайсці і выправіць памылкі ў сказах (парушаны лексічныя або граматычныя нормы беларускай мовы).

1. Давялося адразу пайсці за сваімі рэчамі ў гасцініцу.
2. У маладосці мы любілі па вечарам сустракацца каля нашай бярозы.
3. Пазнаёміўшыся з умовамі, настрой у яго сапсаваўся.
4. Аленка была трохі маладзей за Алесю.
5. Па начам яшчэ трашчаць маразы.
6. Сатварыць сваю сям'ю – надзея амаль кожнай жанчыны.

ПРЫКЛАДНЫЯ ТЭМЫ РЭФЕРАТАЎ

1. Францыск Скарына – беларускі і ўсходнеславянскі першадрукар.
2. “Катэхізіс” С. Буднага – першая беларуская кніга.
3. Тадэвуш Касцюшка – выдатны палітычны і ваенны дзеяч Рэчы Паспалітай.
4. Мітрафан Доўнар-Запольскі – бацька беларускай гістарычнай навукі.
5. Яўхім Карскі – выдатны культурны дзеяч.
6. Вацлаў Ластоўскі – выдатны палітычны і культурны дзеяч.
7. «Залаты век» у гісторыі беларускай дзяржавы.
8. Славутыя жанчыны Беларусі.
9. Таямніцы Мірскага замка.
10. Замкі на зямлі Беларусі.
11. Ігнат Дамейка – сын Беларусі і нацыянальны герой Чылі.
12. Тапанімічныя назвы Беларусі.
13. Адлік часу: гісторыя календара.
14. Крыж Еўфрасінні Полацкай – выдатны помнік старажытнага мастацтва.
15. Адам Міцкевіч – славуты паэт, вялікі сын нашага народа.
16. Напалеон Орда і яго знакамітая серыя «Альбомы».
17. Славутыя музычныя калектывы Беларусі.
18. Міхаіл Агінскі – аўтар паланеза «Развітанне з Радзімай».
19. Помнікі беларускім асветнікам за межамі Беларусі.
20. Марк Шагала – славуты мастак Віцебска.
21. Знакамітыя мастакі Беларусі.
22. «Першая беларуская граматыка для школ» Браніслава Тарашкевіча.
23. Народныя святы і абрады беларусаў («Каляды», «Купалле», «Масленіца» і інш).

24. Вобраз бусла ў творах мастацкай літаратуры і выяўленчага мастацтва. Легенды, паданні, звязаныя з гэтай птушкай.
25. Каму пакланяліся нашы продкі?
26. Магілёўшчына ў легендах і паданнях.
27. Запаведнікі Беларусі.
28. Тапанімічныя назвы Беларусі – цікавае побач.
29. Канстанцін Сіманаў і Магілёў.
30. Гісторыя назваў вуліц горада Магілёва.
31. Музеі горада Магілёва.
32. Чырвоная кніга Беларусі.
33. Беларускія ўласны імёны.
34. Экалогія і чалавек.
35. Этнічныя стэрэатыпы ў СМІ.

ПЫТАННІ ДЛЯ ПАДРЫХОЎКІ ДА ЗАЛІКУ

- 1 У чым выяўляецца сацыяльная прырода мовы?
- 2 Якія існуюць тэорыі паходжання мовы? У чым іх сутнасць?
- 3 Чаму камунікатыўная функцыя мовы з'яўляецца асноўнай?
- 4 Якія яшчэ функцыі, акрамя камунікатыўнай, выконвае мова? У чым іх сутнасць?
- 5 Як звязаны мова і культура? Што такое нацыянальна-культурны кампанент значэння моўных адзінак?
- 6 Як суадносяцца мова і маўленне?
- 7 Якія існуюць віды маўленчай дзейнасці?
- 8 Чым адрозніваецца вуснае маўленне ад пісьмовага?
- 9 Што такое тэкст? З якіх кампанентаў ён складаецца? Якімі ўласцівасцямі характарызуецца?
- 10 Як класіфікуюцца мовы свету ў залежнасці ад генетычных сувязей, ступені роднасці? Якое месца на лінгвістычнай карце свету займае беларуская мова?
- 11 Што абазначаюць тэрміны: індаеўрапейская мова-аснова, усходнеславянская мова, беларуская нацыянальная мова, беларуская літаратурная мова?
- 12 Якія этапы перадгісторыі і гісторыі беларускай мовы звязаны з датамі: III – I тысячагоддзі да н. э., VI – VIII стст., IX – XII стст., XIV – XVI стст., XIX пачатак XXст.?
- 13 Якія помнікі ўсходніх славян дайшлі да нас? Што вы пра іх ведаеце?
- 14 З якімі славутымі імёнамі нашых суайчыннікаў звязаны «залаты век» у гісторыі беларускай культуры, літаратуры і мовы?
- 15 Якія акалічнасці прывялі да заняпаду старабеларускай мовы? Ці спынілася развіццё духоўнай культуры беларусаў?
- 16 З імёнамі якіх пісьменнікаў звязаны пачатак нацыянальнага Адраджэння, пачатак беларускай нацыянальнай мовы?
- 17 У якіх формах існуе беларуская нацыянальная мова?
- 18 Якія дыялекты і гаворкі існуюць на тэрыторыі Беларусі?
- 19 Па якіх моўных асаблівасцях можна адрозніць жыхара Гродзеншчыны ад жыхара Магілёўшчыны, жыхара Піншчыны ад жыхара Полаччыны?
- 20 Якія дыялекты ляглі ў аснову беларускай нацыянальнай мовы?
- 21 Якія асноўныя адзнакі літаратурнай мовы?
- 22 Як суадносяцца гук і літара? Якая розніца паміж імі?
- 23 Што такое фанетычная транскрыпцыя? Чым яна адрозніваецца ад арфаграфічнага пісьма? Якімі знакамі ажыццяўляецца фанетычная транскрыпцыя?
- 24 Якія фанетычныя законы дзейнічаюць у сістэме зычных і ў сістэме галосных гукаў?
- 25 Што такое асіміляцыя? Назавіце найбольш пашыраныя асіміляцыі ў беларускай мове.

- 26 Як перадаюцца зычныя слабых пазіцый у вымаўленні і на пісьме? На якім прынцыпе заснаваны іх правапіс?
- 27 Як перадаюцца галосныя слабых пазіцый у вымаўленні і на пісьме? На якім прынцыпе заснаваны іх правапіс?
- 28 Што такое націск? Якая яго функцыя ў мове?
- 29 Якімі асаблівасцямі характарызуецца беларускі слоўны націск?
- 30 Якія зычныя складаюць асаблівасць беларускага літаратурнага вымаўлення?
- 31 Якія асаблівасці вымаўлення звонкіх – глухіх? У якіх пазіцыях звонкія аглушаюцца, а глухія азванчаюцца?
- 32 Якія зычныя і ў якіх пазіцыях асімілююцца па мяккасці?
- 33 У якіх пазіцыях адбываецца асіміляцыя шыпячых і свісцячых?
- 34 У чым асаблівасці вымаўлення зычных і галосных у запазычаных словах?
- 35 Якія адхіленні ад нормаў літаратурнага вымаўлення магчымы ў мове асобных носьбітаў? Якія іх прычыны?
- 36 Што такое алфавіт? Колькі літар у беларускім алфавіце?
- 37 Што пакладзена ў аснову беларускага алфавіта? Як ішло яго развіццё?
- 38 Што такое кірыліца і лацініца? Якія шляхі іх развіцця?
- 39 Што вывучае арфаграфія?
- 40 Якія прынцыпы правапісу з'яўляюцца вядучымі ў сучаснай беларускай мове?
- 41 У чым сутнасць фанетычнага прынцыпу? Якія правілы грунтуюцца на ім?
- 42 У чым сутнасць фанематычнага прынцыпу? Чаму яго часам называюць марфалагічным? Якія правілы грунтуюцца на фанематычным прынцыпе?
- 43 Што такое традыцыйнае і дэферэнцыйнае напісанні? Якія правілы грунтуюцца на гэтых прынцыпах?
- 44 Якое азначэнне вы можаце даць паняццю «слова»?
- 45 Як разумеецца паняцце «мнагазначныя словы»?
- 46 Як адрозніваюцца словы-амонімы і мнагазначныя словы?
- 47 Якая роля сінанімічных слоў у мове?
- 48 Для чаго трэба ведаць паронімы?
- 49 У чым сутнасць дапасавання як віду сувязі слоў у словазлучэннях?
- 50 У чым сутнасць кіравання як віду сувязі слоў у словазлучэннях?
- 51 Ці заўсёды аднолькавая пабудова словазлучэнняў у беларускай і рускай мовах?
- 52 Як разумеецца паняцце «стыль»?
- 53 Якія функцыянальныя стылі беларускай літаратурнай мовы выдзяляюцца?
- 54 Што аб'ядноўвае і адрознівае публіцыстычны і навуковы стылі (публіцыстычны і мастацкі, размоўны і мастацкі)?
- 55 Якія моўныя сродкі характэрны ўсім функцыянальным стылям?
- 56 Якія групы слоў складаюць лексіку навуковых тэкстаў?
- 57 Якія словы адносяцца да стылістычна нейтральных, агульнаўжывальных?
- 58 Якая розніца ва ўжыванні агульналітаратурных слоў у мастацкім і навуковым тэкстах?
- 59 Якая група лексікі вызначае адметнасць мовы навукі і тэхнікі?
- 60 Чаму фразеалагізмы абмежавана выкарыстоўваюць у навуковых тэкстах?
- 61 Словы якой часціны мовы не ўжываюцца ў навуковым маўленні?
- 62 Якія асаблівасці ўжывання назоўнікаў і прыметнікаў у навуковых тэкстах?
- 63 Якое месца займае дзеяслоў у навуковым маўленні?
- 64 Чаму ў навуковым маўленні з усіх тыпаў складаных сказаў пераважае складаназалежны сказ?
- 65 Што абазначае слова «тэрмін»?
- 66 Што разумеецца пад паняццем «тэрміналогія»?
- 67 Якая розніца паміж агульнаўжывальным словам і тэрмінам?
- 68 Якія выдзяляюцца асаблівасці тэрміна?

- 69 Чаму тэрмін павінен быць адназначным?
- 70 Якія прычыны ўзнікнення варыянтных і сінанімічных тэрмінаў?
- 71 Якія тыпы тэрмінаў выдзяляюцца ў залежнасці ад будовы?
- 72 Якімі часцінамі мовы прадстаўлены словы-тэрміны ў вашай галіне навукі?
- 73 Тэрмінаў якой часціны мовы найбольш і чаму?
- 74 Якія групы тэрмінаў паводле паходжання выдзяляюцца?
- 75 З якіх груп складаюцца ўласныя тэрміны паводле паходжання?
- 76 Як пранікаюць у беларускую мову іншамоўныя тэрміны?
- 77 Якія прыкметы іншамоўных тэрмінаў?
- 78 Якія змены могуць адбывацца ў афармленні іншамоўных тэрмінаў пэўнай галіны пры ўключэнні ў склад беларускай тэрміналогіі?
- 79 Якімі спосабамі ўтвараюцца тэрміны?
- 80 У чым сутнасць сінтаксічнага спосабу ўтварэння тэрмінаў?
- 81 У чым сутнасць семантычнага спосабу ўтварэння тэрмінаў?

Апісанне паказчыкаў і крытэрыяў ацэньвання кампетэнцый, апісанне шкал ацэньвання

10-бальная шкала	10	9		8	7	6	5	4	3	2	1	0
100 бальная шкала	100-94	93-87		86-80	79-72	71-65	64-58	57-51	50-41	40-17	16-1	0
Бінарная шкала		Залічана							Не залічана			

Ацэнка выканання кантрольнай работы

Балы	Паказчыкі	Крытэрыі
8-10	1. <u>А'ём выканання кантрольнай работы;</u> 2. <u>Своечасовасць выканання;</u> 3. <u>Правільнасць адказаў на пытанні;</u>	Наяўнасць глыбокіх, вычарпальных ведаў прадмета ў аб'ёме засвоенай праграмы; граматычнае заданне выканана без памылак, або 1 памылка, або 2 недахопы ў асноўным заданні.
6-7	4. <u>Самастойнасць выканання;</u>	Наяўнасць глыбокіх ведаў прадмета ў аб'ёме засвоенай праграмы, але дапушчана 1-2 выпраўленні; не больш за 2 памылкі.
4-5		Наяўнасць ведаў прадмета ў аб'ёме засвоенай праграмы, правільна выканана не менш за 50% задання; дапушчана 1-2 выпраўленні; не больш за 5 памылак.
0-3		<u>Заданне не выканана.</u> Адсутнасць ведаў прадмета ў аб'ёме засвоенай праграмы, правільна выканана менш за 50% задання; дапушчана больш за 2 выпраўленні; больш за 5 памылак.

Ацэнка вуснага адказу:

Балы	Паказчыкі	Крытэрыі
8-10	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>А'ём і разгорнутасць адказу;</u> 2. <u>Лагічнасць і паслядоўнасць выкладу думкі;</u> 3. <u>Правільнасць адказаў на пытанні;</u> 4. <u>Самастойнасць адказаў;</u> 	<p>Наяўнасць глыбокіх, вычарпальных ведаў прадмета ў аб'ёме засвоенай праграмы; веданне асноўнай (абавязковай) літаратуры; правільныя і ўпэўненыя дзеянні, якія сведчаць аб наяўнасці цвёрдых ведаў і навыкаў у выкарыстанні тэхнічных сродкаў; поўнае, дакладнае, пісьмовае і лагічна стройнае выкладанне матэрыялу; свабоднае прымяненне тэарэтычных ведаў пры аналізе практычных пытанняў.</p>
6-7		<p>Тыя ж патрабаванні, але ў адказе студэнта па некаторых пералічаных паказчыках маюцца недахопы прынцыповага характару, што выклікала заўвагі ці папраўкі выкладчыка.</p>
4-5		<p>Тыя ж патрабаванні, але ў адказе мелі месца памылкі, што выклікала неабходнасць дапамогі ў выглядзе паправак і навадных пытанняў выкладчыка.</p>
0-3		<p>Наяўнасць памылак пры выкладзе адказу на асноўныя пытанні праграмы, якія сведчаць аб няправільным разуменні прадмета; пры вырашэнні практычных задач паказана няведанне спосабаў іх вырашэння, матэрыял выкладзены бязладна і няўпэўнена.</p>

Ацэнка выканання рэферата:

Балы	Паказчыкі	Крытэрыі
8-10	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>А'ём рэферата;</u> 2. <u>Правільнасць афармлення;</u> 3. <u>Самастойнасць выканання;</u> 	<p>Рэферат складзены правільна па схеме (тытульны ліст, план рэферата, уводзіны, асноўная частка, заключэнне і высновы, спіс выкарыстанай літаратуры); адлюстравана актуальнасць тэмы, маецца рэзюмэ; праблема цалкам лагічным выкладаннем раскрыта; поўны спіс крыніц, якія адлюстроўваюць сучасны стан пытання; усебаковыя і глыбокія веды матэрыялу.</p>
6-7		<p>Ёсць асобныя недакладнасці ў складанні рэферата; ёсць асобныя недакладнасці ў актуальнасці тэмы і ў рэзюмэ; праблема лагічным выкладаннем раскрыта, але патрабуе невялікага дапаўнення; няпоўны спіс крыніц, якія адлюстроўваюць сучасны стан пытання; веданне матэрыялу тэмы, але нязначныя недакладнасці ў адказах.</p>

4-5		Рэферат складзены з сур'ёзнымі недахопамі; актуальнасць і рэзюмэ выкладзены з сур'ёзным недахопам; пры раскрыцці праблемы дапушчаны нязначныя памылкі; спіс уключае крыніцы, якія не адлюстроўваюць сучаснага стану пытання; адказы атрыманы на 1 з 3 пытанняў.
0-3		Рэферат складзены няправільна; актуальнасць і рэзюмэ адлюстраваны няправільна; праблема ў асноўнай частцы цалкам не раскрыта; няма спісу крыніц; не адказаў на пытанні.

Крытэрыі ацэнкі заліку

Балы	Паказчыкі	Крытэрыі
15-40	Залік праводзіцца ў канцы семестра ў ходзе заліковага тыдня. Формай правядзення заліку можа быць размова парэкамендаваную і даведачную літаратуру, тэарэтычных і практычных пытаннях па дысцыпліне або выкананне студэнтам кантрольнай працы.	выстаўляецца студэнту, калі ён паказаў веданне асноўных палажэнняў вучэбнай дысцыпліны, уменне вырашыць канкрэтную практычную задачу з ліку прадугледжаных рабочай праграмай, выкарыстоўваць рэкамендаваную і даведачную літаратуру, вывучыў самастойна праблемныя тэмы і навучыўся выкарыстоўваць гэты матэрыял на практыцы.
0-14	1. <u>Правільнасць адказаў;</u> 2. <u>Самастойнасць;</u>	ставіцца ў тым выпадку, калі выканана менш за 50% працы, калі студэнт не паказаў веданне асноўных палажэнняў вучэбнай дысцыпліны, уменне вырашыць канкрэтную практычную задачу з ліку прадугледжаных рабочай праграмай, выкарыстоўваць рэкамендаваную і даведачную літаратуру.

4 Метадычныя матэрыялы, якія вызначаюць працэдуры ацэньвання ведаў, уменняў, навыкаў і (або) вопыту дзейнасці, што характарызуюць этапы фарміравання кампетэнцый

На заліку прапануецца два тэарэтычных пытанні і практычнае заданне, якое адпавядае зместу фарміруемых кампетэнцый. Залік праводзіцца ў вуснай форме. На адказ студэнту адводзіцца 30 мінут. За вусны адказ і практычнае заданне студэнт можа атрымаць максімальна 40 балаў. Да гэтай колькасці балаў дадаюцца балы двух модуляў. Калі агульная колькасць перавышае 50% студэнт атрымоўвае залік.

Перавод балаў у адзнаку:

Шкала ацэнкі ведаў студэнтаў

Працэнт выкананых заданняў	<50	50-61	62-70	71-78	79-84	85-89	90-94	95-97	98-99	100
Ацэнка ў балах	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10